

โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๒, ๓ ตำบลไพรวัน อำเภอดงหลวง จังหวัดนราธิวาส

ปัญหาและความสำคัญ

การส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เป็นระบบการส่งเสริมการเกษตรที่ ยึดพื้นที่ คน สินค้าเป็นหลัก ในการดำเนินงานในลักษณะบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมๆ กับการร่วมมือร่วมใจของเกษตรกร ที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มการผลิต มีผู้จัดการแปลงเป็นผู้บริหารจัดการพื้นที่ ในทุกกิจกรรมตลอดห่วงโซ่อุปทาน ในการจัดการส่งเสริมตามระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ หลักการผลิตในพื้นที่ที่เหมาะสม ตามข้อมูลแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri Map) หรือเป็นพื้นที่ที่สามารถปรับปรุงและพัฒนา ได้ ขนาดการผลิตที่คุ้มค่าต่อการลงทุน (Economy of Scale) สามารถใช้ปัจจัยการผลิต เครื่องมือ/อุปกรณ์/ เครื่องจักรกลร่วมกันได้อย่างคุ้มค่าส่งผล ให้ต้นทุนการผลิตลดลง การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม หรือนวัตกรรม เพื่อพัฒนาการผลิต ช่องทางการตลาดรองรับ และสามารถเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาตลาดให้กว้างขวางและ หลากหลายยิ่งขึ้น ผลผลิตมีคุณภาพ และเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบ รับรองสินค้าเป็นที่ต้องการของตลาด กำหนดเป้าหมายและแผนปฏิบัติการ รวมทั้งการจัดทำแผนธุรกิจของกลุ่มที่ชัดเจน ผู้จัดการแปลงที่มีศักยภาพ และกระบวนการกลุ่มที่เข้มแข็ง ซึ่งแปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๒ และ ๓ ตำบลไพรวัน อำเภอดงหลวง จังหวัดนราธิวาส สมาชิก ๙๗ คน ปลูกข้าวหอมกระดังงา จำนวน ๖๐๓ ไร่ ขาดการบริหารจัดการกลุ่มที่เข้มแข็ง ขาดการประชุม สมาชิกและคณะกรรมการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ไม่ชัดเจน ดังนั้นโครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๒ และ ๓ ตำบลไพรวัน อำเภอดงหลวง จังหวัดนราธิวาส จึงเป็นแนวทางในการส่งเสริมการกระบวนการกลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งได้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิต บริหารจัดการกลุ่มร่วมกัน
๒. เพื่อการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวให้มีประสิทธิภาพ
๓. เพื่อให้สมาชิกมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบกลุ่ม และเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
๔. เพื่อให้คณะกรรมการมีภาวะความเป็นผู้นำ มีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการกลุ่ม
๕. เพื่อให้กลุ่มมีกิจกรรมต่อเนื่อง ขยายกิจกรรมอยู่ตลอดเวลาและเป็นประโยชน์ต่อสมาชิก

วิธีการ

๑. ประชุมหรือจัดเวทีสร้างความรู้ ความเข้าใจ โดยอธิบายวัตถุประสงค์ หลักการความสำคัญของกลุ่ม ที่มีต่อสมาชิก
๒. กำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่มเพื่อกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการดำเนินงาน
๓. คัดเลือกคณะกรรมการหลัก เพื่อเป็นตัวแทนของกลุ่มในการบริหารงาน การติดต่อประสานงาน ดำเนินงานต่างๆ กับหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง
๔. จัดทำกติกากลุ่ม เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่มและกรรมการ
๕. จัดทำแผนปฏิบัติการของกลุ่ม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม
๖. รวบรวมข้อมูลกลุ่ม คณะกรรมการกลุ่ม บันทึกการประชุมฯ ข้อบังคับกลุ่ม
๗. สรุปผลการดำเนินงานกลุ่ม

เป้าหมาย

สมาชิกแปลงใหญ่ จำนวน ๙๗ คน พื้นที่ปลูกข้าวหอมกระดังงา ๖๐๓ ไร่

เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. การจัดเวทีชุมชน
๒. การจัดการประชุมคณะกรรมการและสมาชิก
๓. การกำหนดตัวชี้วัด ตามประเด็น ๕ ด้าน
๔. การจัดเก็บผลการดำเนินงานกิจกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์โดย SWOT

ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ)

ผลสำเร็จเชิงปริมาณ

๑. สมาชิกแปลงใหญ่มีความรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม จำนวน ๔ ครั้ง
๒. สมาชิกแปลงใหญ่สามารถวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของเกษตรกร จำนวน ๑ ครั้ง
๓. สมาชิกและคณะกรรมการแปลงใหญ่จัดประชุม จำนวน ๒ ครั้ง
๔. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานแปลงใหญ่ข้าว ตำบลไพรวัน แก่สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา

จำนวน ๑ ชุด

ผลสำเร็จเชิงคุณภาพ

๑. จัดเก็บข้อมูลสมาชิกแปลงใหญ่ จำนวน ๙๗ ราย พื้นที่ ๖๐๓ ไร่
๒. มีการบังคับใช้กฎระเบียบ และจัดทีมกลุ่มย่อย

การนำไปใช้ประโยชน์

๑. โครงการแปลงใหญ่ข้าว ตำบลไพรวัน อำเภอตากใบ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการแปลงใหญ่อื่นๆ ของอำเภอตากใบ ต่อไป
๒. ความรู้ที่ได้จากการทำโครงการแปลงใหญ่ข้าว ตำบลไพรวัน อำเภอตากใบ สามารถนำไปถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวของตำบลอื่นๆ ของอำเภอตากใบ

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ปัญหาอุปสรรค

๑. สมาชิกแปลงใหญ่ จัดอยู่ในช่วงสูงอายุ ประสบปัญหาด้านการบริหารจัดการ
๒. งบประมาณที่สนับสนุนไม่ครอบคลุมทุกกิจกรรม
๓. งบประมาณในการสนับสนุนโครงการไม่ต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการดำเนิน

โครงการ

๔. เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ด้านการบริหารจัดการตลาด และการแปรรูป

ข้อเสนอแนะ

- ควรสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง และครอบคลุมทุกกิจกรรม